

Dansk forbrug sætter i høj grad sit klimaaftryk i udlandet

Af Bogomil Iliev, Line Merling Arendt, Peter Rørnosen Jensen og Fenja Søndergaard Møller

Klimaaftrykket af det danske forbrug er større ude i verden end i Danmark. Det skyldes, at det danske forbrug indeholder en stor del importerede produkter, som giver anledning til emissioner af drivhusgasser, når de produceres ude i verden.

Denne analyse undersøger gennem eksperimentelle beregninger, hvordan klimaaftrykket af det danske forbrug har udviklet sig fra 2010 og frem til 2020, samt hvor stor en del af aftrykket der sættes ude i verden. Analysen ser også nærmere på, hvor i verden dansk forbrug sætter det største aftryk og hvilke typer af forbrug, der skaber flest emissioner. I beregningerne af dansk forbrugs klimaaftryk indgår emissioner relateret til dansk forbrug forstået som summen af privat forbrug, offentligt forbrug og investeringer. Emissioner relateret til eksport er ikke en del af klimaaftrykket.

Analysens hovedkonklusioner:

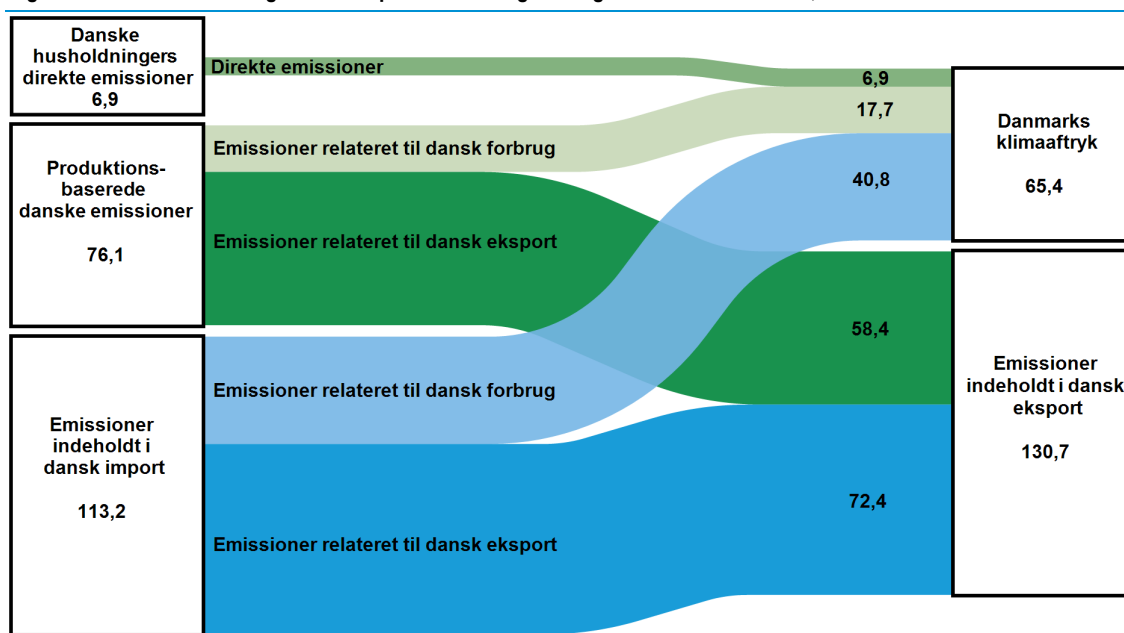
- Klimaaftrykket af det danske forbrug er over de seneste ti år faldet fra 79,1 mio. ton CO₂-ækvivalenter (CO₂e) i 2010 til 65,4 mio. ton CO₂e i 2020, svarende til 11 ton pr. dansker. Faldet fra 2010 til 2020 skyldes alene et fald i de emissioner, der sker i Danmark, da emissionerne i udlandet er stort set uændrede i perioden.
- Dansk forbrug satte i 2020 et større klimaaftryk i udlandet end i Danmark. Således skabte dansk forbrug 40,8 mio. ton CO₂e emissioner i udlandet i 2020, svarende til 62 pct. af dansk forbrugs samlede klimaaftryk. Andelen af emissioner i udlandet er steget med 12 procentpoint siden 2010.
- Kina var i 2020 det land, hvor dansk forbrug satte størst udenlandsk klimaaftryk. Uden for Europa satte det danske forbrug desuden særligt aftryk i USA og Indien, mens emissionerne inden for Europa især skete i Tyskland og Rusland.
- Det private forbrug forårsagede i 2020 40,7 mio. ton CO₂e emissioner fordelt på 22,4 mio. ton CO₂e i udlandet og 18,3 mio. ton CO₂e i Danmark. Danskernes forbrug af transport (10,1 mio. ton CO₂e) og dernæst fødevarer (8,3 mio. ton CO₂e) skabte flest emissioner. Klimaaftrykket fra forbruget af kød udgjorde 40 pct. af fødevarernes klimaaftryk.
- Dansk forbrug satte i 2020 et større klimaaftryk i udlandet end i Danmark for 8 ud af de 11 kategorier, som det private forbrug kan opdeles i. Samtidig gælder det for alle 11 forbrugsgrupper, at andelen af emissioner i udlandet var større i 2020 end i 2010.

Danmarks klimaaftryk er større i udlandet end i Danmark

Denne analyse fokuserer på Danmarks klimaaftryk, der defineres som de emissioner i både Danmark og udlandet, som direkte og indirekte kan relateres til dansk forbrug. Her og i resten af analysen skal "dansk forbrug" forstås som den endelige indenlandske anvendelse eller summen af privat forbrug (inklusive NPISH¹), offentligt forbrug og investeringer (inklusive lagerændringer).

Analysen tager afsæt i Danmarks Statistiks nye eksperimentelle beregning af klimaaftrykket. På baggrund af denne beregning var Danmarks klimaaftryk i 2020 65,4 mio. ton CO₂e², svarende til 11 tons per dansker. Denne forbrugsbaserede opgørelse adskiller sig fra den traditionelle produktionsbaserede opgørelse på flere måder. For det første ses der bort fra den del af de produktionsbaserede emissioner, der knytter sig til dansk eksport, som ikke medregnes som dansk forbrug. For det andet inkluderes emissioner, som er opstået i resten af verden i forbindelse med produktionen af import til Danmark relateret til dansk forbrug. Sammenhængen mellem den produktionsbaserede opgørelse og den forbrugsbaserede opgørelse er illustreret i figur 1, mens opgørelsesmetoden er uddybet i boks 1.

Figur 1 Sammenhængen mellem produktions- og forbrugsbaserede emissioner, mio. ton CO₂e. 2020

I det danske klimaaftryk indgår tre typer af emissioner. For det første opstår der emissioner direkte fra danske husholdninger ved afbrænding af fossile brændsler, fx i forbindelse med opvarmning af boliger eller privat bilkørsel. De direkte emissioner fra danske husholdninger udgjorde i 2020 6,9 mio. ton CO₂e. For det andet sker der emissioner i Danmark som følge af produktionen af varer eller tjenester i Danmark til dansk forbrug. Det er fx bacon produceret af dansk landbrug med energi produceret af dansk energiforsyning, dansk produceret foder, slagtet på danske slagterier og transporteret til dansk detailhandel. I alle disse led, og i de brancher, som er underleverandører hertil, forekommer emissioner af drivhusgasser, som følge af dansk forbrug af bacon. I 2020 udgjorde klimaaftrykket af denne type emissioner 17,7 mio. ton CO₂e. For det tredje opstår der emissioner i forbindelse med udlandets produktion af varer og tjenester, som importeres til Danmark enten til direkte forbrug eller som input i dansk produktion, der ender som dansk forbrug. En importeret vare kan have sat aftryk i en række lande, inden varen når dansk forbrug. Det kan fx være biler, der produceres i Tyskland og forbruges i Danmark – og som også sætter spor i en række øvrige lande; således kan stålet i bilen være produceret i Kina, dækkene i Tjekkiet og elektronikken i Korea. Danskernes forbrug af tyske biler vil således resultere i emissioner i de

¹ NPISH betyder Non-Profit Institutions Serving Households, og omfatter i nationalregnskabet fx idrætsforeninger, fagforeninger og private nødhjælpsorganisationer.

² CO₂e er en forkortelse CO₂-ækvivalenter. Det er en sammenvæjning til en fælles måleenhed af drivhusgasserne CO₂, CH₄ (methan), N₂O (lattergas) og F-gasser.

nævnte lande samt en række andre lande, som regnes med i det danske klimaaftryk. Klimaaftrykket af import relateret til dansk forbrug var i 2020 40,8 mio. ton CO_{2e} og udgjorde dermed 62 pct. af Danmarks samlede klimaaftryk.

Boks 1. Hvordan beregnes klimaaftrykket?

Klimaaftrykket fokuserer på, hvilke emissioner, der forårsages af forbruget. Opgørelsen omfatter ikke kun det land, hvor forbruget finder sted, men er også med til at belyse, hvordan aktiviteter i ét land har virkninger i andre lande via de produktionsaktiviteter, der skabes gennem import af varer og tjenesteydelser. Dermed medregner det danske klimaaftryk de emissioner, som danskernes forbrug medfører i andre lande. Emissioner fra produktion, der er knyttet til den danske eksport, medregnes til gengæld ikke, da de er en del af klimaaftrykket i de lande, hvor varerne forbruges.

Opgørelsen af det danske klimaaftryk er en kompliceret beregning, fordi det ikke blot kræver en opgørelse af emissionerne i Danmark knyttet til dansk forbrug, men også for alle lande, hvor der finder produktion sted for, at den danske import kan realiseres. Det er således ikke nok kun at se på den direkte import til Danmark, men også på importen til de afledte produktionsaktiviteter i Danmark, der skabes af det danske forbrug.

Der findes i dag et mindre antal såkaldte Environmentally extended multiregionale input-output modeller, forkortet EE MRIO modeller. Disse modeller er baseret på landenes nationalregnskaber og udenrigshandelsstatistikker, som kan beregne den afledte produktion rundt omkring i verden. Dette vel at mærke på en måde så der tages højde for alle underleverancer af produkter mellem brancher i de enkelte lande og på tværs af forskellige lande. For hvert land er den beregnede produktion opdelt på produkttyper eller brancher. Ved at koble den beregnede produktion i de enkelte lande med gennemsnitlige branche- eller produktspecifikke emissionsfaktorer for de pågældende lande, kan forbrugets samlede afledte emission af drivhusgasser beregnes. Se [Erhvervshåndbogen Klimaledelse](#) for yderligere beskrivelse.

Danmarks Statistik har benyttet modellen [EXIOBASE](#) og dens lande- og brancheopsplitning, jf. boks 2.

Metoden til beregning af klimaaftrykket er inspireret af den svenske model for klimaaftryksberegninger [PRINCE](#), som anvender MRIO analyse i kombination med grønne nationalregnskaber. PRINCE benytter den såkaldte Simplified Single-country National Accounts Consistent (simplified-SNAC) metode, beskrevet af [Tukker et al. 2018](#) for at kunne beregne miljøbelastninger forbundet med import til Sverige i MRIO og derefter anvende disse på svenske importdata fra hver af handelspartnerne.

Danmarks Statistiks model kobler de danske input-output tabeller³ med EXIOBASEs database. Ved hjælp af danske input-output tabeller og danske emissionsdata beregnes i første omgang de drivhusgas-emissioner, som det danske forbrug giver anledning til. Dernæst lægges importen af forbrugsvarer sammen med den import af råvarer mv., som danske virksomheder har brug for til at producere varer til de danske forbrugere. Endelig beregnes det ved hjælp af multiplikatorer fra EXIOBASE, hvor store emissioner produktionen af denne import giver anledning til i resten af verden. Disse multiplikatorer fortæller, hvor store emissioner importen forårsager i verden, fordelt på brancher og lande.

EXIOBASE og den danske input-output model kædes således sammen ved hjælp af tal for Danmarks import fordelt på både brancher og lande. Denne branche- og landespecifikke sammenkædning sker for hvert år i perioden 2010 til 2020. Tallene for 2019 og 2020 er baseret på de foreløbige input-output-tabeller.

Beregningerne i denne analyse udgør Danmarks Statistiks første bud på det danske klimaaftryk og kan derfor ændre sig. Der laves en række antagelser og skøn i beregningerne, og der er en betydelig usikkerhed forbundet med dem, særligt for udledningerne i udlandet. Datagrundlaget i EXIOBASE er i praksis en kombination af officiel statistik, fremskrivninger og afstemninger. Beregningerne af klimaaftrykket er derfor at betragte som eksperimentel statistik.

Flere informationer om metoden og beregningerne er tilgængelige i [metodebeskrivelsen](#) og på www.statistikbanken.dk/AFTRYK.

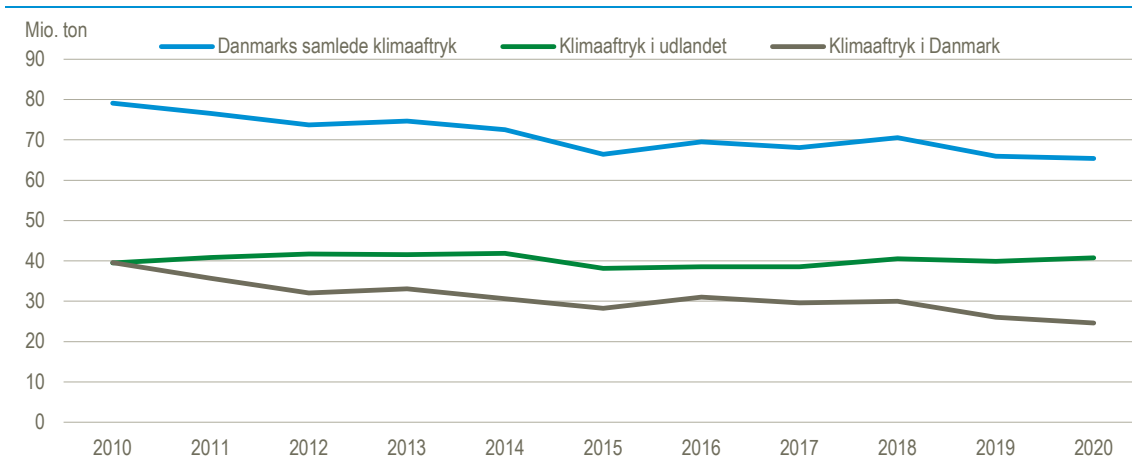
Danmarks samlede klimaaftryk er faldende, men ikke i udlandet

Danmarks klimaaftryk er over de seneste ti år faldet fra 79,1 mio. ton CO_{2e} i 2010 til 65,4 mio. ton CO_{2e} i 2020, hvilket svarer til et fald på 17 pct. Samtidig udgør emissioner i udlandet en stadig

³ Input-output tabellerne er en særlig del af nationalregnskabet, der belyser sammenhænge mellem import, produktion og anvendelser i økonomien ved en organiseret opstilling af detaljerede økonomisk-statistiske oplysninger. Suppleret med visse antagelser muliggør tabellerne modelberegninger af sammenhænge i økonomien – og mellem økonomien og miljøet for de miljøområder, hvor det grønne nationalregnskab er udbygget.

større andel af Danmarks klimaaftryk, idet emissionerne i Danmark er faldet over de seneste 10 år, mens emissioner som følge af importerede varer og tjenesteydelser er stort set uændrede. Figur 2 viser denne udvikling. I 2010 blev der udledt 39,5 mio. ton CO₂e i udlandet, svarende til 50 pct. af Danmarks samlede klimaaftryk, mens der i 2020 blev udledt 40,8 mio. ton CO₂e, svarende til 62 pct. Importens andel af det samlede klimaaftryk er således steget med 12 procentpoint over de seneste 10 år.

Figur 2 Udviklingen i Danmarks klimaaftryk 2010-20 - samlet, i Danmark og i udlandet

Anm.: Danmarks klimaaftryk inkluderer emissioner i Danmark og udlandet relateret til dansk forbrug. For uddybning af opgørelsesmetoden se boks 1.

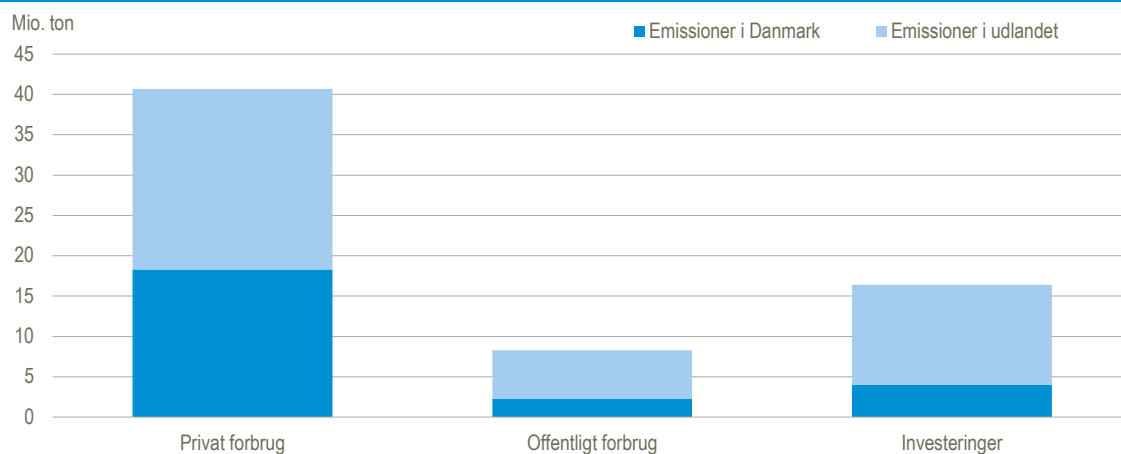
Størstedelen af Danmarks klimaaftryk kommer fra det private forbrug

Danmarks klimaaftryk på 65,4 mio. ton CO₂e kan deles op i tre overordnede kategorier ud fra nationalregnskabs endelige anvendelsesgrupper svarende til de tre søjler i figur 3: Privat forbrug⁴, offentligt forbrug og investeringer⁵. Det private forbrug stod i 2020 for 62 pct. af det samlede klimaaftryk, svarende til 40,7 mio. ton CO₂e. Til sammenligning stod det offentlige forbrug for 8,3 mio. ton CO₂e og investeringer for 16,4 mio. ton CO₂e. Emissioner fra det private forbrug er især forbundet med forbruget af transport og fødevarer, hvilket vil blive uddybet senere i analysen. Offentligt forbrug omfatter emissioner i forbindelse med indkøb af produkter til den offentlige sektor. Det kan fx være medicin til hospitalerne eller fødevarer til offentlige institutioner. Emissioner i forbindelse med investeringer er især knyttet til byggeprojekter og indkøb af større maskiner og udstyr. Det kan fx være emissioner, som sker i forbindelse med fremstilling af cement til metrobyggeri.

⁴ Inkl. non-profitinstitutioner rettet mod husholdninger (NPISH),

⁵ Inkl. lagerændringer.

Figur 3 Danmarks klimaaftryk i 2020 fordelt på endelig anvendelse

Anm.: Privat forbrug er her inkl. non-profitinstitutioner rettet mod husholdninger. Investeringer er inkl. lagerændringer.

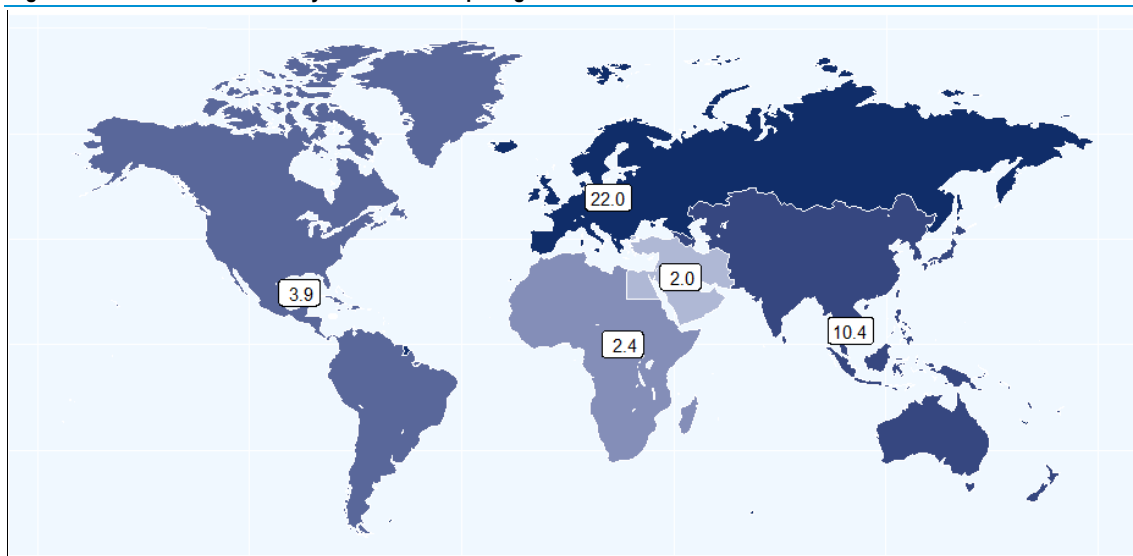
Både det private forbrug, det offentlige forbrug og investeringer sætter større klimaaftryk i udlandet end i Danmark. For det private forbrug udgjorde emissioner i udlandet 55 pct. af alle de emissioner forbrugstypen medførte i 2020. Det offentlige forbrug udledte 72 pct. i udlandet, og for investeringer var andelen 76 pct.

Danmarks forbrug sætter størst klimaaftryk i Europa

Danmarks import af varer og tjenesteydelser sætter klimaaftryk i en lang række lande fordelt over alle kontinenter. Det samlede aftryk i udlandet var i 2020 40,8 mio. ton CO₂e inkl. privatforbrug, offentligt forbrug og investeringer.

Kortet i figur 4 er inddelt efter fem regioner ud fra EXIOBASE, der er udgangspunktet for beregningerne: Europa, Asien-Stillehavsregionen, Amerika, Afrika og Mellemøsten, jf. boks 2. Når man ser på klimaaftrykket i de fem regioner i 2020, udledte dansk forbrug flest emissioner i Europa. Udledningen i Europa udgjorde i 2020 22 mio. ton CO₂e, svarende til 54 pct. af dansk forbrugs samlede klimaaftryk i udlandet. Næstefter Europa udledte dansk forbrug flest emissioner i Asien-Stillehavsregionen. Her blev der i 2020 udledt 10,4 mio. ton CO₂e svarende til 26 pct. af det samlede klimaaftryk i udlandet.

Figur 4 Danmarks klimaaftryk i 2020 fordelt på regioner fra EXIOBASE. Mio. ton.

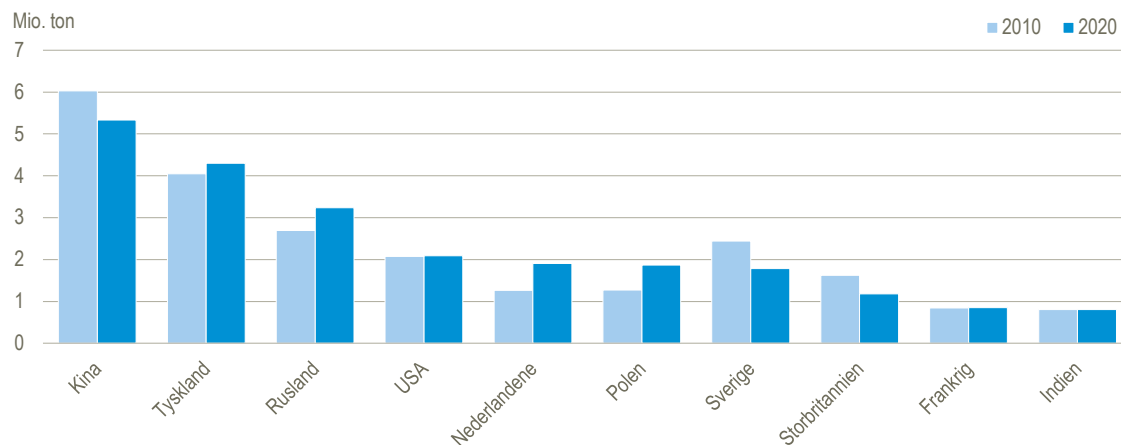

Anm.: Figuren tager afsæt i EXIOBASE inddeling af lande i fem regioner: Europa, Asien-Stillehavsregionen, Amerika, Afrika og Mellemøsten. Se boks 2 for uddybning.

Syv ud af de ti lande, hvor dansk forbrug satte størst klimaaftryk i 2020, ligger i Europa (inkl. Rusland). Inden for Europa sker emissionerne især i Tyskland og Rusland. Dog er Kina, USA og Indien også med på listen over de ti lande med flest danske emissioner i 2020, og Kina var samlet

set det land, hvor dansk forbrug satte størst klimaaftryk. I 2020 blev der udledt 5,3 mio. ton CO₂e i Kina, som følge af dansk forbrug. Det svarer til 51 pct. af den samlede udledning i Asien-Stillehavsregionen og 13 pct. af den samlede udledning ude i verden forårsaget af dansk forbrug. Figur 5 viser de ti lande, hvor dansk forbrug satte størst klimaaftryk i 2020 baseret på EXIOBASE landeinddeling.

Figur 5 Top 10 lande for importens klimaaftryk i 2020

Anm.: Figuren viser omfanget af emissioner i de ti lande, hvor dansk forbrug satte størst klimaaftryk i 2020, samt de samme landes udledninger i 2010 til sammenligning. Figuren tager afsæt i EXIOBASE landeinddeling, som indeholder i alt 44 lande. De fem regioner, hvor de resterende lande er slået sammen, indgår ikke i figuren. Se boks 2 for uddybning.

Sammenligner man med 2010 var det de samme tre lande, hvor dansk forbrug skabte flest emissioner. Selvom udledningen i Kina forårsaget af dansk forbrug samlet set er faldet med 700.000 ton CO₂e mellem 2010 og 2020, var det således fortsat i 2020 det land, hvor dansk forbrug medførte flest emissioner. I både Tyskland og Rusland er udledningen steget med hhv. 250.000 ton CO₂e og 550.000 ton CO₂e, men begge lande har samme placering i 2020 som i 2010. Længere nede på top ti listen finder man, at udledningen i Nederlandene og Polen er steget siden 2010 med hhv. 650.000 og 600.000 ton CO₂e, hvilket svarer til en stigning på hhv. 51 og 47 pct. Omvendt er udledningen i Sverige og Storbritannien faldet med hhv. 650.000 og 450.000 ton CO₂e, svarende til et fald på 27 pct. i begge lande.

Boks 2. Emissioner, lande og forbrugsgrupper

Opgørelsen af klimaaftrykket er baseret på det monetære udgave af EXIOBASE, version 3.8.2.

For at kunne beregne mængden af emissioner per økonomisk aktivitet (emissionskoefficienterne, fx 1000 kg CO₂e per 1.000 kr. import af en vare) er 4 hovedgrupper af gasser splittet på 22 typer emissioner anvendt fra EXIOBASE. Disse hovedgrupper er gasserne kuldioxid (CO₂e), lattergas (N₂O), metangas (CO₄) og fluorerede gasser (SF₆, PFC, HFC). Emissionerne fra afbrænding af biomasse, fx træpiller og brænde, er ikke medtaget i opgørelsen. Det skyldes, at afbrænding af biomasse betragtes som CO₂-neutralt efter FN's opgørelsesprincipper. Til gengæld er emissionerne fra arealanvendelse, samt ændringer heri og skovbrug (LULUCF) inkluderet. Disse emissioner er en del af Danmarks indberetning af drivhusgasemissioner til FN.

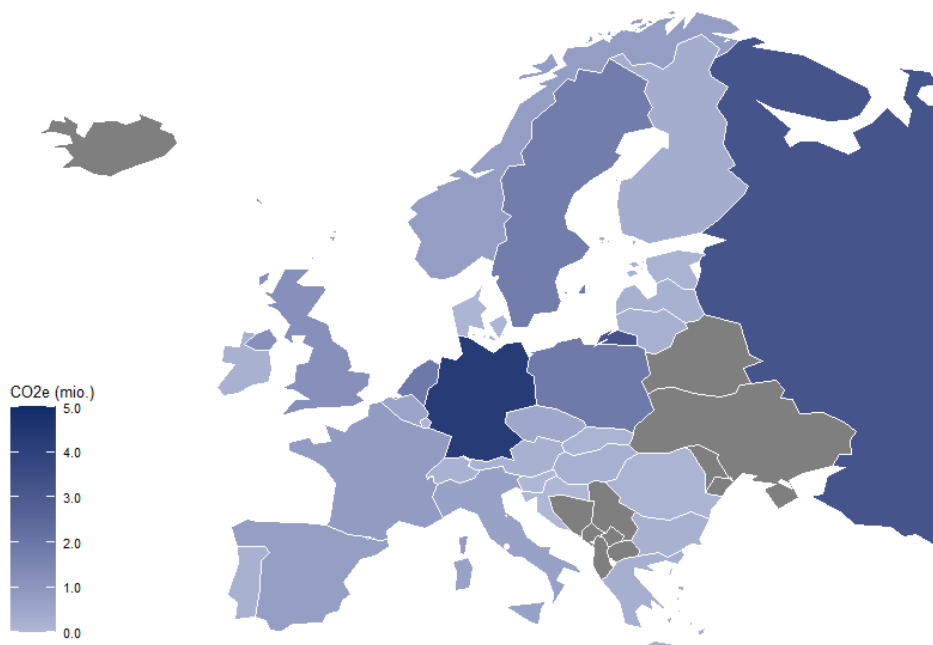
Databasen indeholder bl.a. karakteristika for 44 enkeltlande (inkl. Danmark) og fem grupperinger for resten af verden. Det er ikke muligt at opgøre klimaaftryk på landeniveau for sidstnævnte. Bilag 1 viser de forskellige grupperinger og enkeltlande.

Klimaaftrykket for det danske forbrug opdeles i 11 forbrugsgrupper efter formål, der følger [forbrugsgrupperne i nationalregnskabet](#).

34 pct. af det europæiske klimaaftryk er i Tyskland og Rusland

Dansk forbrug sætter, som tidligere beskrevet, størst samlet klimaaftryk i de europæiske lande. Figur 6 viser, hvordan emissionerne fordelte sig i Europa i 2020. Som tidligere nævnt var det i Tyskland (4,3 mio. ton CO₂e) og Rusland (3,2 mio. ton CO₂e), hvor dansk forbrug satte det største aftryk i Europa. Mere end en tredjedel (34 pct.) af det samlede klimaaftryk i Europa blev sat i Tyskland og Rusland. Herefter er der et spring til de øvrige lande – Nederlandene (1,9 mio. ton CO₂e), Polen (1,9 mio. ton CO₂e) og Sverige (1,8 mio. ton CO₂e).

Figur 6 Danmarks klimaaftryk i 2020 fordelt på europæiske lande fra EXIOBASE

Anm.: De grå lande indgår ikke som selvstændige lande i EXIOBASE, men er i stedet slået sammen i *Rest of World Europe*. Se boks 2 for uddybning.

Forbrug af transport og fødevarer sætter størst klimaaftryk

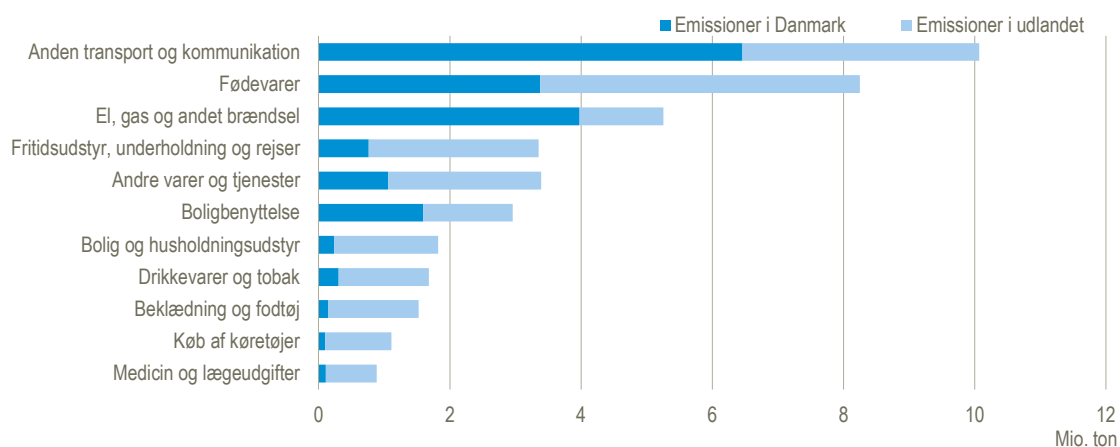
I ovenstående afsnit var fokus på det samlede danske klimaaftryk på 65,4 mio. ton CO₂e, heraf de 40,8 mio. ton CO₂e, der blev udledt i udlandet. I den resterende del af analysen fokuseres der på emissionerne fra den private del af forbruget (her uden NPISH), hvilket i 2020 udgjorde samlet 40,3 mio. ton CO₂e emissioner.

Det private forbrug kan opdeles i 11 forskellige forbrugsgrupper, jf. figur 7. Det varierer, hvor stort klimaaftryk, de forskellige forbrugsgrupper sætter både i Danmark og i udlandet. Den forbrugsgruppe, som satte det største klimaaftryk i 2020 er *Anden transport og kommunikation*. Denne forbrugsgruppe inkluderer bl.a. brændstof og vedligeholdelse af biler og andre køretøjer, transporttjenester som fx fly- og togrejser, samt telefon og internet. I 2020 skabte det danske forbrug af *Anden transport og kommunikation* 10,1 mio. ton CO₂e emissioner. Af dem blev 64 pct. (6,5 mio. ton CO₂e) udledt i Danmark, mens de resterende 36 pct. (3,6 mio. ton CO₂e) blev udledt i udlandet. Benzin og olie udgjorde en stor del af klimaaftrykket fra forbrugsgruppen. Alene fra danske husholdningers køretøjer blev der udledt 5,1 mio. ton CO₂e gennem afbrænding af benzin og olie, hvilket svarer til 50 pct. af forbrugsgruppens samlede klimaaftryk.

De tre forbrugsgrupper *Anden transport og kommunikation*, *El, gas og andet brændsel* og *Boligbenyttelse* er de eneste, hvor klimaaftrykket i Danmark var højere end importens aftryk. For de andre forbrugsgrupper gælder det, at de i 2020 satte større klimaaftryk ude i verden end i Danmark.

Forbrugsgruppen med højest klimaaftryk i udlandet var *Fødevarer*. I 2020 skabte det danske forbrug af *Fødevarer* 8,3 mio. ton CO₂e emissioner. Af dem blev 59 pct. (4,9 mio. ton CO₂e) udledt i udlandet, mens de resterende 41 pct. (3,4 mio. ton CO₂e) blev udledt i Danmark.

Figur 7 Dansk privat forbrugs emissioner i 2020 fordelt på forbrugsgrupper

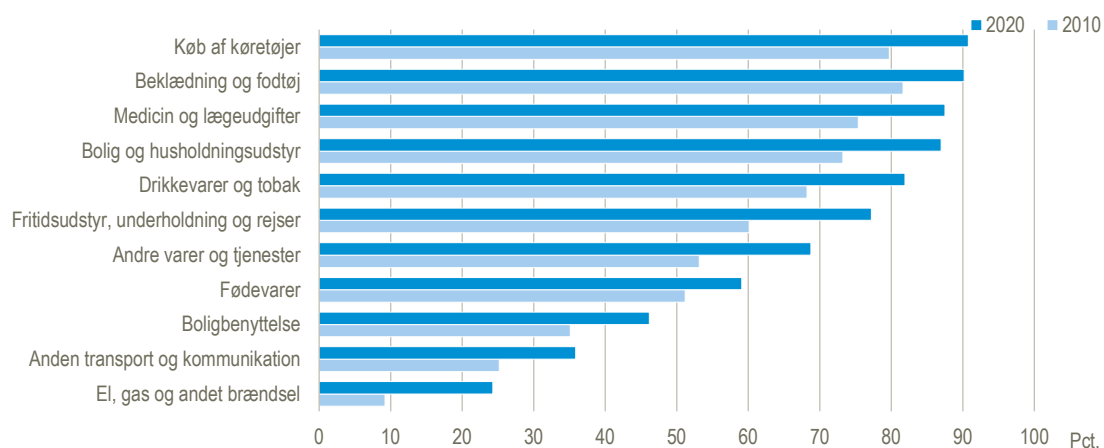

Anm. *Andre varer og tjenester* inkluderer bl.a. hoteller, restauranter, frisører og daginstitutioner. Privat forbrug er her ekskl. non-profitinstitutioner rettet mod husholdninger.

Inden for kategorien *Fødevarer*, er det især danskernes forbrug af kød, som har skabt emissionerne. Ud af de samlede 8,3 mio. ton CO₂e i 2020, stod danskernes kødforbrug for 3,3 mio. ton, svarende til 40 pct.⁶ Kødforbruget satte større klimaaftryk i udlandet end i Danmark, idet der i 2020 blev udledt 2,3 mio. ton CO₂e i udlandet, svarende til 72 pct. Tyskland (249.000 ton CO₂e) og Kina (209.000 ton CO₂e) er de lande, hvor danskernes kødforbrug skabte flest emissioner. Tilsammen stod de to lande for 20 pct. af de emissioner, som danskernes kødforbrug skabte i udlandet.

Det er forskelligt, hvor stor en andel af forbrugsgruppernes klimaaftryk, som sættes i hhv. Danmark og udlandet. Dog gælder det for alle forbrugsgrupperne, at de medførte større relativ andel emissioner i udlandet i 2020 ift. 2010, jf. figur 8. Den relative andel af importens klimaaftryk er steget mest for forbrugsgruppen *Fritidsudstyr, underholdning og rejser* fra 60 til 77 pct.

Figur 8 Andel emissioner i udlandet fordelt på forbrugsgrupper, 2010 og 2020

Anm. *Andre varer og tjenester* inkluderer bl.a. hoteller, restauranter, frisører og daginstitutioner. Privat forbrug er her ekskl. non-profitinstitutioner rettet mod husholdninger.

Køb af køretøjer er den forbrugsgruppe, hvor den største andel af klimaaftrykket blev sat i udlandet (91 pct. i 2020). Dette hænger naturligt sammen med, at der ikke sker fremstilling af biler i

⁶ Kødforbrugets klimaaftryk er beregnet med de gennemsnitlige multiplikatorer for landbrugs-branchen, som inkluderer vegetabilsk produktion. Derfor må klimaaftrykket af kødforbruget skønnes at være underestimeret.

Danmark. De 9 pct., som udledes i Danmark, er således primært forbundet til distribution og handel af biler. Emissionerne sker ikke kun der, hvor bilerne produceres, men bl.a. også der, hvor der udvindes eller fremstilles materialer til bilproduktionen (fx metal, glas og plastik) og der hvor materialer eller biler transporteres. Kina og Tyskland var i 2020 de lande, hvor danskernes køb af køretøjer skabte flest emissioner. Tilsammen stod de to lande for lige knap en tredjedel (32 pct.) af de emissioner, som danskernes forbrug af køretøjer skabte i udlandet. I Kina blev der i 2020 udledt 178.000 ton CO₂e og i Tyskland blev der udledt 147.000 ton CO₂e som følge af danske husholdningers køb af biler.

Beklædning og fodtøj skabte ligeledes markant flere emissioner i udlandet end i Danmark. For denne forbrugsgruppe gælder, at danskernes forbrug i 2020 udledte 1,4 mio. ton CO₂e i udlandet, svarende til 90 procent af alle de emissioner forbrugsgruppen skabte. Det danske forbrug af beklædning og fodtøj skabte flest emissioner i Asien-Stillehavsregionen⁷. I 2020 udledte forbrugsgruppen 839.000 ton CO₂e i regionen, svarende til 61 pct. af de emissioner dansk forbrug af beklædning og fodtøj skabte i udlandet. Heraf blev 349.000 ton CO₂e udledt i Kina og 106.000 ton CO₂e i Indien. Ligesom for bilerne gælder det, at emissionerne er forbundet til både fremstilling og forarbejdning af materialer, produktion og transport. Emissionerne er således ikke alene knyttet til tøjfabrikkerne, men også til de øvrige led i produktionskæden. Fx vil en almindelig bomulds-t-shirt købt af en dansk forbruger have sat klimaaftryk flere steder i verden gennem bl.a. dyrkning og høst af bomulden, selve produktionen af t-shirten (herunder både energi til at drive fabrikken og emissioner forbundet til produktionsprocesserne), efterbehandling som fx farvning og rensning, samt transport af t-shirten fra fabrikken til forhandler eller forbruger i Danmark.

⁷ Baseret på regionsinddelingen beskrevet i boks 2.

Bilag 1. Inddelingen i EXIOBASE

Der er data for 30 enkeltlande i Europa (bl.a. Tyskland, UK og Sverige), imens 20 lande er grupperet som *Rest of the World Europe* (bl.a. Ukraine, Hviderusland og Serbien). For Asien og Stillehavet er der data på landeniveau for 7 enkeltlande (bl.a. Kina, Indien og Indonesien) imens 62 lande (bl.a. Bangladesh, Vietnam og Thailand) er grupperet som *Rest of the World Asia and Pacific*. Der er data for 4 enkeltlande i Syd- og Nordamerika (USA, Brasilien, Mexico og Canada) imens 50 lande indgår i grupperingen *Rest of the World America* (bl.a. Venezuela, Columbia og Chile). For Afrika er det kun Sydafrika, hvor der er data på landeniveau imens de resterende 58 lande er grupperet som *Rest of the World Africa*. For Mellemøsten er der kun data på landeniveau for Tyrkiet og Cypren, imens 15 lande er grupperet som *Rest of the World Middle East* (bl.a. Kuwait, Syrien og Egypten). Figur 9 viser inddelingen i lande og regioner på et verdenskort.

Figur 9 Lande og -grupperinger i EXIOBASE

